

SLOVENSKI NAROD

Izda vsak dan popoldne, izvenredne dni in praznike. — Inzerati do 80 petih vrst do Din 2, do 100 vrst do Din 2.50, od 100 do 300 vrst do Din 3, večji inzerati petih vrst do Din 4.— Popust po dogovoru, inzerati davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopis se ne vrača.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knažjeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Po uveljavljenju angleško-italijanskega sporazuma:

Na pragu novega pakta velesil

Po razčiščenju odnošajev med Rimom, Londonom in Parizom na eni ter Berlinom, Parizom in Londonom na drugi strani bo prišlo do sklenitve že dolgo pripravljane pakta štirih velesil, ki bodo odločale o usodi Evrope

LONDON, 14. nov. br. V tujakajšnjih političnih in diplomatskih krogih pripisujejo uveljavljenju angleško-italijanskega sporazuma največjo važnost. S tem bodo razčiščena vsa vprašanja med Rimom in Londonom, na drugi strani pa bo to olajšalo poganjanje med Rimom in Parizom na eni ter Berlinom in Londonom ter Parizom na drugi strani. V londonskih diplomatskih

krogih pričakujejo, da bo sedaj nastopila doba živahnih diplomatskih pogajanj v cilju, da se razčisti vsi evropski problemi in s tem omogoči tudi ureditev odnošajev in ravnotežja med velesilami. Po doseženem sporazumu bo sklenjen pakt štirih velesil, ki naj v gotovem pogledu nadomesti Društvo narodov.

ce in etike, ki edina lahko nudi podlago pravice in časti v odnošajih med narodi. Rumunski narod veruje, da bo Anglija še naprej ostala na braniku teh načel. Rumunija pa se lahko tudi sama brani proti

vsem neosnovanim in neupravičenim zahtevam, toda zaveda se, kakšne važnosti je prijateljstvo Anglije za rumunski narod v sedanji mednarodni situaciji.

Flandin opravičuje svojo politiko „Ljubše so mi brzjojavke kot pa granate“

Pariz, 14. novembra. AA. Včerajšnja polidanska seja kongresa demokratske zveze je bila posvečena razpravi o zunanjih politikah. Najbolj zanimiv je bil besedni dvoboj, ki se je tokrat razpravljal med senatorjem Reibelom in predsednikom stranke Flandinom Reibel je že poprej izstopil iz glavnega odbora stranke, ker se ni strinjal s tem, da je Flandin poslal brzjojavno čestitko Hitlerju po monakovskem sporazumu. Reibel je v svojem včerajšnjem govoru zopet izrazil svoje dvome v ta sporazum, ki se mora še izkazati. Številni prisotni so odobravali stališče senatorja Reibla.

Za njim je takoj govoril Flandin, ki je opravičeval svoje stališče ob nedavni evropski krizi. Flandin meni, da so se na delu sile, ki hočejo Francijo spraviti v

vajno. Toda vojno moramo sedaj preprečiti, ker bi se sicer lahko reklo, da bi bila ta vojna slepo orožje protifašistične propagande. K sreči pa je sovražstvo med evropskimi narodi popustilo in nedavne manifestacije v Monakovu so nam lahko za vzgled brez dvoma je zblizanje z Nemčijo zelo težavno, prav tako moramo reči, da so nekateri državniki še pod vplivom čustvene demagogije. Nato se je obrnil Flandin k Reibelu in mu vzkliknil: Meni so ljubše brzjojavke kot pa granate. Po mnenju Flandina je Društvo narodov mrtvo, in se mora ta ideal nadomestiti z nekimi novimi. Francosko kri moramo ščititi, ker gre za našo domovino. Kongres pa je sklenil, da naj o dnevnem redu odloča predsedstvo kongresa in tako je bila razprava o zunanjih politikah zaključena.

Težkoče Spaakove vlade zaradi Španije

Nesoglasja zaradi priznanja Francove vlade

Bruselj, 14. novembra. b. Dasi je minister Spaak z dosegom zaupnice na socialističnem kongresu začasnemu preprečil nevarnost vladne krize, je vprašanje priznanja Francovega režima v Španiji slijezo prej oziroma preženski kamen, na katerem lahko vlada pri razpravi v parlamentu propade. Po poročilih listov so sicer vse tri stranke vladne večine (socialisti, katoliki in liberalci) odločeni nadaljevati svoje dosedanje sodelovanje, vendar pa vprašanje priznanja vlade v Burgozu še vedno ni razčiščeno med njimi. Dočim je bilo doslej glavno nasprotje v tem vprašanju med katoliki in socialisti, se kažejo

sedaj tudi liberalci precej rezervirane, dasi so sicer pripravljeni na nove koncesije, samo da bi se ohranila sedanja osnova vladne večine. Odločilo bo za torek napovedana izredna seja parlamenta. Spaakova taktika stremi za tem, da bi se vprašanje priznanja Francove vlade začasno prepuščalo v rešitev posebni parlamentarni komisiji, ki naj bi s svojo odločitvijo počakala do mednarodnega priznanja pravic vojskujoče se stranke generalu Francu. V tem primeru bi bila nevarnost vladne krize odložena vsaj do smrti, ako bi med tem ne nastopile kakšne nove težave.

Poljaki proti ukrajinskim zahtevam

Ukrajincem ne priznavajo načela samoodločbe — Ukrajinske nacionaliste na debelo zapirajo

Varšava, 14. nov. e. Poljski listi objavljajo govor vojvode dr. Bilika, ki ga je imel ob priliki poljskega narodnega praznika. Vojvoda je v zvezi s ukrajinskimi manifestacijami izjavil, da smatra, da ni nobene sile, ki bi lahko odtrgala od Poljske njene jugovzhodne pokrajine. O tem za Poljsko ni nobene debate. Pozval je poljsko mladino, da ohrani mir in red, da njeno postopanje ne bo izpodkopavalo obstoja poljske države. Apeliral je tudi na ukrajinsko prebivalstvo in ga pozval, da poda dokazne svoje dobre volje za prijateljsko sodelovanje s poljskim narodom. Stališče dr. Bilika je v zvezi z nacionalnim pokretom, ki so ga pričeli Ukrajinci v Galiciji. Po proglasitvi avtonomije Podkarpatske Rusije se tudi poljski Ukrajinci zavzemajo za ustanovitev velike neodvisne ukrajinske države.

Varšava, 14. nov. e. V vzhodni Galiciji se nadaljujejo aretacije v mestih med ukrajinskim prebivalstvom zaradi nacionalnih demonstracij za ustanovitev velike ukrajinske države. Veliko ljudi je bilo aretiranih zlasti v okraju Rava Ruska. Aretirani so bili vsi člani uprave ukrajinskega nacionalnega društva »Prosvita«.

Priprave za pogreb Kemala Atatürka

Pogreb bo šele 21. novembra v Ankari

Carigrad, 4. nov. e. Truplo Kemala Atatürka leži v svečani dvorani palače Dolmabahce. Mrtvaški oder strazi štiri oficirji in 4 vojaki. Truplo je balzamirano in leži na postelji iz orehovine, pokrito s turško zastavo. Poleg odra sta neprestano sestra pokojnega predsednika Makbula in njegova pohčerjenka Sabiha Gekčen, znana letalka. Odkar je turška republika dobila novega predsednika, zastave niso več

razobešene na poldroga. Truplo pokojnega Kemala pa še ni izpostavljeno, tako da bi se lahko množice poklonile velikemu pokojniku. To bo šele potem, ko bo definitivno določen program narodnega žalovanja. Pogreb bo 21. novembra. Truplo Atatürka prepeljejo čez Bospor na največji turški križarki »Jagusa«, ki jo bodo spremljali vojne ladje. Križarka bo krenila do Izmidia ob maloazijski obali, od koder bodo truplo prepeljali v Ankaru. Vlada je pozvala vse turške ministre in poslance v Carigrad, da se še enkrat poklonijo mrtvemu predsedniku. Truplo bodo položili v krsto iz mahagonija, nato pa v drugo kovinsko krsto. Iz palače bodo krsto prenesli štiri generali na lafeto. Na grobu Kemala Atatürka, bo zgrajen nacionalni mavzolej.

Carigrad, 14. nov. e. Včeraj je bila prva seja nove vlade. Glavni predmet posveta je bil program narodnega žalovanja. Kakor poročajo, se bo vlada danes predstavila narodni skupščini in ni izključeno, da bo že danes podala svoj program. Feti Okjar, turški veleposlanik v Londonu, ki je prišel iz Carigrada, se je po kratkem obisku v Ankari spet vrnil v Carigrad, kjer ga je sprejel predsednik republike. Doznajajo, da bo Feti Okjar imenovan za narodnega poslanca in da bo dobil važen položaj v turški vladi. Na njegovo mesto bo imenovan za londonskega poslanika bivši zunanji minister Ruždž Aras. Povdarjajo tudi, da bo bivši minister notranjih del Sukri Baja imenovan za diplomatskega zastopnika v inozemstvu.

Anglija priznala fašistični imperij

Jutri bo uveljavljen velikonočni sporazum — Italija pristopi k londonskemu pomorskemu paktu

Rim, 14. nov. e. Po zančljivih informacijah bosta grof Ciano in lord Perth izmenjala pismi, na podlagi katerih bo italijansko angleški sporazum stopil v veljavo 16. t. m. Jutri bo italijanska vlada podala izjavo, s katero v celoti sprejema pomorski sporazum, ki je bil sklenjen v Londonu 1936. Dosedaj italijanska vlada ni pristopila k temu sporazumu, ki določa tonazo za linijske ladje in križarke in se zaradi tega sporazuma ni mogla doseči omejitve pomorskega oboroževanja med Francijo in Italijo v Sredozemskem morju. S tem aktom se bo italijanska vlada priključila londonskemu sporazumu in bo tako razmerje vojnih sil v Sredozemskem morju razčiščeno. V zvezi z uveljavljenjem sporazuma bo lord Perth še ta teden izročil nova akreditivna pisma, s čimer bo Anglija formalno priznala italijanski imperij. Pričakujejo, da se bodo neposredno na to pričela pogajanja med Rimom in Londonom, da se uredi vsa afriška vprašanja, na katerih sta direktno zainteresirani obe državi. Pri pogajanjih bodo sklenjeni ukrepi za razvoj trgovskih zvez

med angleškimi in italijanskimi kolonijami v Afriki. Pri pogajanjih bodo v prvi vrsti razpravljali o vprašanjih, vsebovanih v sporazumu od 16. aprila t. l. kakor tudi vprašanjih, ki so se šele načela s tem sporazumom.

Preorientacija francoske zunanje politike?

Pariz, 14. nov. br. Bivši radikalni minister Lamoureux je imel včeraj na nekem zborovanju govor, v katerem se je zavzemal za to, da bi se Francija popolnoma odpovedala vsem svojim zvezam in obveznostim napram srednji, vzhodni in južnovzhodni Evropi. Njegov je itak že prestopila v nasprotni tabor. Češkoslovaška je za Francijo izobličena, pozicije Male antante so omejene in Balkan je prešel v interesno področje Nemčije in Italije. Zato Francija nima prav nobenih interesov več v srednji Evropi in na Balkanu in je namreč, da začne skrbeti za svoje kolonije. Ko bo izvedena notranja konsolidacija Francije, tudi sporazum z Nemčijo ne bo težak.

Vprašanje kolonij stopa v osrednje živahna polemika v mednarodnem tisku

London, 14. nov. br. »Daily Teelgraph« poroča, da bo angleška spodnja zbornica prihodnji teden zahtevala od vlade izjavo glede nemških kolonialnih zahtev. Po informacijah lista je angleška vlada glede nemških kolonij že zavzela načelno stališče, niso si pa še na jasnem, kako naj se praktično reši kolonialni problem, da bi ustregli Nemčiji, ne da bi pri tem trpele škodo druge države.

Rim, 14. nov. AA. (DNB) V tujakajšnjih političnih in časnikarskih krogih je izzvala največjo pozornost kampanja proti vrnitvi kolonij Nemčiji, ki se je začela v vseh delih angleškega imperija, v Franciji in v Zedinjenih državah, kar se smatra kot neobičajna predpiga za napovedane angleško-francoske razgovore v Parizu. Tako piše »Actione Coloniale« med drugim: Pri tej veliki ofenzivi se čutimo kakor da bi bili potisnjeni v najtemnejšo in najbolj žalostno dobo po Versaillesu, kar je zelo slab začetek za bližnje pariške razgovore, pri katerih nikakor ne bodo mogli izpustiti z vidika vprašanja kolonij.

Berlin, 14. nov. AA. »Deutsche Diplomatischpolitische Korrespondenz« polemizira s pariškim »Tempsom« zaradi članka, ki ga je objavil ob obletnici zaključitve premirja in v katerem obžaluje, ker se je dopustila kršitev najvažnejših klavzul versajške pogodbe, kar je po mnenju lista pospe-

šilo konec politike, katero so prevečali najbolj velikodušni in najbolj pravični nameni. Treba je vprašati, piše nemška korespondenca, kako morejo tudi drugi te misli spraviti v sklad s stremiljenjem po pravičnosti in izkoriščanju vseh prilik, da bi se po 20 letih začela graditi nova Evropa. Če vidijo nekateri napake prejšnjih let samo v tem, ker se versajski diktat ni mogel obdržati z brutalno silo, priznavajo s tem, da ne bi prišlo do revizije zaradi uvidevnosti, ter je zato pot, ki jo je Hitler izbral za osvoboditev Nemčije, edina pot, ki je mogla pripeljati do cilja. Vse to nudi seveda kaj malo upanja za ustvaritev ozračja, ki je nujno potrebno za zgraditev novega mira.

Angleži ponujajo Nemcem tuje kolonije

Pariz, 14. nov. e. V »Oeuvru« poroča ga Tabouret iz Londona, da v londonskem ministruvstvu zunanjih del razmišljajo o tem, ali bi Francija pristala na to, da Nemčiji odstopi afriške kolonije Togo in Kamerun. Anglija smatra, da Francija na to ne bo pristala, ker bi bila nemška posest v Afriki nevarna že zaradi tega, ker bi imela tam lahko oporišča za svoje podmornice. Anglija bo predlagala Franciji, da Nemčiji odstopi otok Madagaskar.

Rumunski obisk v Londonu

Rumunski tisk podčrtava velik pomen tesnejših stikov med obema državama

Bukarešta, 14. nov. e. Kralj Karol in prestolonaslednik Mihail sta včeraj v spremstvu zunanjega ministra Comnena Petresca odpotovala v London. Pri odhodu so se zbrali na postaji številni inozemski poslaniki, predstavniki vlade, vojaštva in civilnih oblasti.

Bukarešta, 14. nov. e. Rumunski tisk piše o velikem pomenu potovanja kralja Karola v London. Listi prinašajo članke raznih vodilnih in bivših politikov. Mironescu podčrtava pomen obiska in pravi, da prisrčni sprejem, ki ga angleški narod pripravlja kralju in prestolonasledniku, vzbuja zaupanje v še večjo poglobitev angleško-rumunskih odnošajev. Rumunski narod bo stremel za tem, da vzpostavi z angleškim najbližje kulturne zveze. Poudarjajo tudi, da gre obisk kralja Karola v Anglijo preko okvira navadnih obiskov. Usoda evropskega mira in zadnji težki posrednosti so izzvali veliko zaskrbljenost. Tisti, ki stojijo na čelu države in vodi usodo svojega naroda, smatra za potrebno, da zagotovijo neoviran napredek svoje države in vseh, ki so in ostanejo prijatelji rumunškega naroda. Rumunija in Anglija sicer nista med seboj zvezani s pogodbami

toda med obema narodoma je vedno vladalo veliko prijateljstvo. Obe državi veže tudi skupna misel mednarodne pravi-

Razkosanje ČSR je bilo že davno prej sklenjeno med Rimom in Berlinom

Zanimivo razkritje italijanskega novinarja

TURIN, 14. nov. e. Urednik lista »Gazzetta del Popolo« Giovanni Ansaldo je objavil zanimiv članek o češkoslovaški krizi, v katerem kategorično zanika trditve tujih listov, da je postopek Nemčije napram Češkoslovaški presenetil Italijo in jo našel neopripravljen. Ansaldo trdi, da češkoslovaško vprašanje ni prišlo v mednarodno razpravo šele letos, temveč se je o tem razpravljalo že popreje in sicer na sestanku med Hitlerjem in Ciano v Berchtesgadenju v oktobru leta 1936. Po tem sestanku se je urednik turinskega lista razgovarjal z grofom Ciano in Berlinu in je, gledajoč evropski zemljevid, vprašal Ciana: Koliko časa bo še trajala ta versajška

tvorba (namreč Češkoslovaška). Ciano je zamahnil z roko in odvrnil: »Trajala bo še malo časa, manj nego se misli!«

V zvezi s tem vprašuje Ansaldo, zakaj češkoslovaška vlada ni pravočasno preprečila akcije, ki se je pripravljala, čeprav je bila o tem točno informirana s strani svojega takratnega rimskega poslanika Chvalkovskega in tudi od pariškega poslanika dr. Osuskega. »Zdi se«, piše Ansaldo, da češkoslovaška vlada oziroma dr. Beneš nista poklanjala dovolj pažnje informacijam obeh diplomatov, temveč sta se pri vodstvu češkoslovaške zunanje politike naslanjala na razne informacije, ki so bile baš nasprotno temu.

Lord Perth

angleški poslanik v Rimu, ki je vodil pogajanja z italijansko vlado za sklenitev sporazuma, ki bo jutri uveljavljen

Sprava na angleškem dvoru

London, 14. nov. br. »News Chronicle« poroča, da je prišlo do sprave med angleškim kraljem in vojvodo Windsorskim, ki se je zaradi poroke z go. Simpsonovo odrekel prestolu. Vojvoda Windsorski se bo v kratkem vrnil v Anglijo, kjer se bo nastanil v gradu Belveder.

Pariz, 14. nov. o. Sirijo se glasovi, da je angleški vladar pripravljen priznati soprogi vojvode Windsorskega pravice članice angleške vladarske rodbine. Pravijo, da je bil tudi o tem dosežen sporazum na petkovem sestanku Windsorskega in Gloucesterskega vojvode.

Priprave za volitve v Angliji

London, 14. nov. o. V londonskih političnih krogih se vedno bolj širijo vesti, da bodo nove volitve v januarju ali v februarju. Končno odločitev o roku volitev si je pridržal min. predsednik Chamberlain. Konservativna stranka je medtem najela že celo vrsto velikih dvorov in mestu in okolici, v katerih namerava prirediti svoje shode. Strankin aparat je že ves mobiliziran.

Tudi na Madžarskem se pripravljajo spremembe v vladi

BUDIMPEŠTA, 14. nov. e. Danes se pričnjo pogajanja med regentom Horthyjem in vodilno politično stranko. V političnih krogih smatrajo, da bo pri tem prišlo do odločitve o celi vrsti političnih problemov kakor tudi o usodi vlade Imredya. Na teh pogajanjih bo določena tudi vsebina predvidenih zakonov o najnujnejših pooblastilih. Na teh pogajanjih pa bodo preselili tudi vprašanje agrarne reforme, ki je zanimivo zlasti zaradi tega, ker je agrarna reforma v priključenem ozemlju že izvedena. Zato se temu tudi v ostali Madžarski ne bo moglo izogniti. V zvezi s tem bo potrebna rekonstrukcija vlade.

Ne pozabite na današnji koncert

Ljubljanskega kvarteta, ki bo drevi ob 20. v Filharmonični dvorani

Velik požar v Beogradu

BEograd, 14. nov. e. V beograjski tovarni čevljev »Boston« je nastal v soboto ogromen požar, ki je uničil vso tovarnico in povzročil okrog 20 milijonov škoda. Poleg beograjskih poklicnih so prihiteli na pomoč tudi zemunski prostovoljni gasilci. Na kraju požara so se takoj lotili reševalne akcije, pristavili lestve in hoteli napeljati cevi, a glej čudo: ključa za hidrant jim niso hoteli izročiti, tako da niso dobili vode. Pol ure so se pogajali, a požar je besnel z vso silo dalje. Šele na posredovanje beograjskega župana Vlade Tiliča in upravnika policije so gasilci naposled prišli do vode.

Borzna poročila.

Curih, 14. novembra. Beograd 10, Pariz 11.71, London 20.92, New York 441.50, Bruselj 74.70, Milan 23.22, Amsterdam 239.50, Berlin 176.75, Praga 15.15, Varšava 82.87, Bukarešta 3.25.

